

6. Концепція національного виховання студентської молоді. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr2_4290-09#Text (дата звернення : 10.10.2022).
7. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. Київ: ІКТ, 2014. 224 с.
8. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6-98601-04#Text> (дата звернення : 10.10.2022).
9. Неперервна професійна освіта у документах Європейського Союзу / уклад. С. О. Сисоєва. Київ, 2009. 275 с.
10. Програма патріотичного виховання учнівської та студентської молоді в навчальних закладах України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MUS21395> (дата звернення : 10.10.2022).
11. Теорія і методика професійної освіти : навчальний посібник / за ред. проф. З. Н. Курлянд. Київ: Знання, 2010. 350 с.
12. Чернілевський Д. В. Томчук М. Л. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посібник. Вінниця: ВСЕІ ун-ту «Україна», 2006. 402 с.
13. Roberts P. Nurturing Creativity in Young People: A report to Government to inform future policy. London: DCMS. 2006. 89 p.

УДК 37.013.2:378.046.4

Лебедик Леся Вікторівна,

доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мистецтвознавства та позашкільної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, м. Полтава

ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІВ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСТВА У КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ХАРТІЇ ВІЛЬНОЇ ЛЮДИНИ

Велике значення в часи повномасштабної агресії росії проти України має підготовка педагогів для закладів позашкільної освіти на засадах партнерства, адже освітянам, незалежно від трагічних обставин, слід продовжувати виховання майбутнього покоління у контексті Української Хартії вільної людини. Реалізація професійної функції педагога закладу позашкільної освіти передбачає досягнення педагогічної мети – використання і підвищення розвивального, виховного і навчального потенціалу дітей як майбутніх вільних людей, які успішно вирішують свої життєві завдання.

Аналіз публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми, показав, що дослідження підготовки педагогів закладів позашкільної освіти можуть базуватися на теоретико-методологічних працях Ю. Бабанського,

С. Гончаренка, І. Зязюна, В. Кременя та ін.; працях з дидактики педагогічної освіти Р. Гуревича, О. Дубасенюк, Н. Ничкало, В. Стрельнікова [7–15], Л. Хомич, П. Юцявіченє та ін. Разом з тим, аналіз наукових праць вітчизняних авторів [1–15 та ін.] показав, що мало дослідженими є питання аналізу актуальних проблем підготовки педагогів закладів позашкільної освіти.

Метою нашого дослідження став теоретичний аналіз педагогічних завдань використання сучасних моделей навчання у підготовці педагогів закладів позашкільної освіти у контексті Української Хартії вільної людини.

У проведених дослідженнях [1–7 та ін.] нами з'ясовано, що досягнення мети підготовки педагогів, зокрема для закладів позашкільної освіти, забезпечується вирішенням комплексу завдань:

а) організацією і забезпеченням ефективного функціонування дидактичної й виховної систем у процесі повсякденного функціонування системи підготовки педагогів закладів позашкільної освіти й практичного вирішення її завдань у контексті Української Хартії вільної людини;

б) зростанням рівня педагогічної компетентності педагогів закладів позашкільної освіти на основі організації системи їхньої диференційованої педагогічної підготовки;

в) перетворенням колективу магістрів (майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти) у виховний, навчальний і розвивальний колектив завдяки створеній в університеті системі їхньої підготовки;

г) оптимізацією навчальної діяльності майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти через включення у систему їхньої підготовки методів і дій, які найбільше реалізують їхні майбутні педагогічні функції на основі цінностей Української Хартії вільної людини;

д) врахуванням організаторами означеної підготовки індивідуальних і групових особливостей студентів;

е) підвищенням ефективності професійних дій педагогів закладів позашкільної освіти в умовах війни, які впливають на педагогічні передумови поведінки дітей на основі цінностей Української Хартії вільної людини;

ж) допомоги педагогам закладів позашкільної освіти в умовах війни у самовихованні, самоосвіті й підвищенні особистої професійної підготовленості в контексті Української Хартії вільної людини.

Тепер розглянемо в контексті Української Хартії вільної людини використання сучасних моделей навчання у підготовці педагогів закладів позашкільної освіти. Модель означеного навчання розглядаємо як шаблон форми навчання, зокрема, традиційну, електронну, змішану, дистанційну і відкриту моделі.

Традиційній моделі властиве заняття в аудиторіях, очне спілкування майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти з викладачем, контрольні роботи, захист проєктів тощо. Інші моделі є певною мірою інноваційними.

Електронна модель передбачає навчання майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти з використанням інформаційних технологій (перегляд навчальних матеріалів в онлайн режимі, використання Інтернет-ресурсів, спілкування у форумах і чатах, проходження комп'ютерних тестувань тощо).

Змішана модель навчання у підготовці педагогів закладів позашкільної освіти є своєрідним поєднанням традиційної й електронної моделей.

Дистанційна (для неї характерною є дистанція між суб'єктами навчання) та відкрита моделі більш ефективні для підготовлених педагогів закладів позашкільної освіти, адже їм важливе отримання знань виключно для себе, а не підтвердження отриманих знань чи проходження підсумкового контролю.

Наголосимо на таких перевагах змішаної моделі навчання у підготовці педагогів закладів позашкільної освіти у контексті Української Хартії вільної людини: а) контент багаторазового використання; б) викладач доступний постійно; в) навчання від часу і місця не залежить – вдома чи на роботі у режимі офлайн; усі посилання і самі навчальні матеріали є на платформі дистанційного навчання Moodle; г) індивідуальний контроль за навчанням – викладач має можливість спостерігати за часом виконання завдань, темпом роботи студентів, вибудовувати для них певний графік навчання, окремо консультувати кожного студента; студенти теж можуть мати результати

контролю своєї успішності й вчасно їх виправляти; д) зниження часових і фінансових витрат на навчання, адже знижуються витрати й час на підготовку навчальних курсів, однак більшими є витрати на очні зустрічі; е) різноманітність дидактичних підходів, адже ураховуються індивідуальні особливості педагогів закладів позашкільної освіти: деякі з них краще сприймають на слух, деяким краще переглянути відео чи прочитати; в електронному підручнику може міститися аудіо і відео-лекції, графіки, інтерактивні плакати, схеми, карти тощо.

Отже, як показало дослідження, реалізація означених моделей на основі цінностей Української Хартії вільної людини в умовах війни може здійснюватися такими напрямками: а) забезпечення неперервності професійної підготовки педагогів закладів позашкільної освіти за умови оновлення змісту, технологій, організаційних форм означеної підготовки; б) підвищення рівня управлінської й педагогічної культури організаторів підготовки педагогів закладів позашкільної освіти; в) особистісної взаємодії у процесі означеної підготовки; г) упровадження в означений процес педагогічного моніторингу професійної підготовки педагогів закладів позашкільної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Лебедик Л. В. Використання сучасних моделей навчання у контексті менеджменту професійної підготовки вчителів природничо-математичних спеціальностей. *Освіта. Інноватика. Практика* : науковий журнал. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2018. Вип. 1 (4). С. 21–27.
2. Лебедик Л. В. Дидактичні принципи формування ІКТ-компетентностей майбутніх учителів математики у процесі фахової підготовки. *Фізико-математична освіта* : науковий журнал. 2017. Вип. 3(13). С. 215–219.
3. Лебедик Л. В. Досвід формування та розвитку професійної компетентності педагогів закладів позашкільної освіти у провідних країнах Західної Європи. *Інноваційні технології розвитку особистісно-професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти*: збірник наукових статей / за заг. ред. Г. Л. Єфремової. Суми, 2022. 440 с. С. 53–58. URL : <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/18872>
4. Лебедик Л. В. Забезпечення якості підготовки і підвищення кваліфікації педагогів закладів позашкільної освіти. *Підвищення якості національної освіти у контексті викликів сьогодення* : матеріали Регіон. наук.-практ. конф. (26 трав. 2022 р., м. Харків) / за заг. ред. Г. Ф. Пономарьової; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків : ФОП Петров В. В., 2022. 349 с. С. 168–171. URL : <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/18864>

5. Лебедик Л. В. Педагогічний менеджмент системи підготовки педагогів закладу позашкільної освіти еколого-натуралістичного профілю. *Освітній фактор. Всеукраїнський науково-педагогічний журнал*. 2022. С. 103–106.
6. Лебедик Л. В. Підготовка керівників гуртків до роботи з обдарованими дітьми в системі післядипломної педагогічної освіти. *Проектування розвитку та психолого-педагогічного супроводу обдарованої особистості в умовах воєнного стану* : матеріали наук.-практ. онлайн-конф. (Київ, 23–25 черв. 2022 р.). Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2022. 368 с. С. 149–157.
7. Лебедик Л. В., Стрельников В. Ю., Стрельников М. В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін: Навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти. Полтава : АСМІ, 2020. 303 с. URL : <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/15703>
8. Стрельников В. Ю. Акмеологічна компетентність викладача вищої школи. *Вісник Черкаського університету. Сер. Педагогічні науки*. Черкаси : ЧНПУ імені Богдана Хмельницького, 2013. № 31 (244). С. 71–74.
9. Стрельников В. Ю. Екологічна компетентність вчителя біології та екології. *Імідж сучасного педагога*. 2010. № 1 (100). С. 54–58.
10. Стрельников В. Ю. Інтенсивне кооперативне навчання майбутніх фахівців. *Якість вищої освіти : чинники формування конкурентоспроможності випускників* : матеріали XXXIX Міжнар. наук.-метод. конф. (м. Полтава, 23–24 січ. 2014 р.) : у 2 ч. Полтава : ПУЕТ, 2014. Ч. 1. С. 210–212.
11. Стрельников В. Ю., Лейко С. В. Принципи формування математичної компетентності майбутніх інженерів-будівельників у процесі фахової підготовки. *Витоки педагогічної майстерності* : зб. наук. праць Полтав. нац. пед. ун-ту імені В. Г. Короленка. Сер. Педагогічні науки. Полтава, 2014. Вип. 14. С. 260–267.
12. Стрельников В. Ю. Модель професійної компетентності викладача вищої школи. *Наукові записки ПОППО : Моделі ключових та професійних компетентностей педагогічного працівника*. Полтава: ПОППО, 2012. Вип. 2. С. 25–33.
13. Стрельников В. Ю. Можливості кооперативного навчання для формування й розвитку громадянської культури молоді. *Формування громадянської культури в Новій українській школі: традиційні та інноваційні практики* : збірник матеріалів конф. / за заг. ред. Г. Л. Єфремової, С. М. Луценко, Л. П. Івашини. РВВ СОППО, Суми, 2020. С. 174–179.
14. Стрельников В. Ю. Техніки нейролінгвістичного програмування для створення кооперативних взаємин зі студентами. *Превентивна безпека людини в сучасних умовах* : матеріали Міжвузівського круглого столу, присвяченого Всесвітньому дню охорони праці (м. Полтава, 28 квіт. 2017 р.). Полтава : ПУЕТ, 2017. С. 26–28.
15. Стрельников В. Ю. Формування колективного суб'єкта у інтенсивному кооперативному навчанні майбутніх економістів. *Науковий вісник ПУЕТ. Сер. Економічні науки*. 2012. № 6 (51). С. 200–205.